

Femei fără răbdare

DJAÏLI AMADOU AMAL

Traducere:
Andreea Giorgiana Nicolae

NICULESCU fiction

I

— **R**ăbdare, fiicele mele! *Munyal*¹! Este singura valoare a căsătoriei și a vieții. Este adevărata valoare a religiei noastre, a obiceiurilor noastre, a *pulaaku*². Să faci parte din viața voastră de acum înainte. Păstrați-o în inimă, repetați-o în minte! *Munyal*, nu trebuie să o uitați niciodată! spune tatăl meu cu o voce gravă.

Am capul plecat și emoțiile mă copleșesc. Mătușile mele ne-au adus, pe Hindou și pe mine, în apartamentul tatălui nostru. Afară, atmosfera acestei nunți duble este în plină efervescentă. Mașinile sunt deja parcate. Socrii așteaptă, nerăbdători. Copiii, entuziasmați de această atmosferă de sărbătoare, strigă și dansează în jurul vehiculelor. Prietenele și surorile noastre mai mici ne sunt alături, dar habar nu au de angoasa pe care o simțim. Ne invidiază, visând la ziua în care ele vor fi reginele petrecerii. Grioții sunt și ei acolo, însoțiți de cântăreți la lăută și tamburină. Cântă din toți plămânii laude în cinstea familiei și a noilor gineri.

¹ Răbdare.

² Filozofia de viață a comunității fulani, bazată pe respect.

Tatăl meu stă pe canapeaua lui preferată. Soarbe liniștit dintr-un pahar de ceai cu miros de cuișoare. Hayatou și Oumarou, unchiile mei, sunt și ei prezenți, alături de câțiva prieteni apropiați. Acești bărbați ar trebui să ne transmită ultimele lor sfaturi, să ne enumere viitoarele îndatoriri de soții și apoi să își ia rămas-bun de la noi – nu fără a ne acorda binecuvântările lor!

— *Munyal*, fiicele mele, căci răbdarea este o virtute. Dumnezeu îi iubește pe cei răbdători, repetă tatăl meu, de neclintit. Astăzi mi-am îndeplinit datoria de tată față de voi. V-am crescut, educat și vă încredințez în această zi unor bărbați responsabili! Sunteți fete mari acum – mai degrabă femei! De azi înainte sunteți căsătorite și le datorati respect și considerație soților voștri.

Mă uit dacă haina e așezată frumos în jurul meu. Este o *alkibarre*³ somptuoasă. Sunt așezată cu sora mea Hindou la picioarele tatălui nostru pe un covor turcesc de un roșu aprins, care contrastează cu rochiile noastre închise la culoare. Suntem înconjurate de mătușile noastre, desemnate ca fiind marile noastre *kamo*⁴, și care își asumă rolul de domnișoare de onoare. Ca la fiecare nuntă, Goggo Nenné, Goggo Diya și acolitele lor abia reușesc să își ascundă emoțiile. Doar respirația lor puternică tulbură liniștea. Lacrimile li se scurg în șiraguri pe obrajii ridați. Fără falsă modestie, au ochii înroșiți. Prin noi, își retrăiesc propria nuntă. Și ele au fost aduse la tatăl lor pentru un ultim

³ Haină tradițională cu glugă care acoperă corpul în întregime.

⁴ Domnișoare de onoare.

rămas-bun și au primit sfaturile date din generație în generație fiecărei noi mirese.

— *Munyal*, fiicele mele! spune unchiul meu Hayatou. Apoi face o pauză, își drege glasul și enumeră pe un ton serios:

— Respectați cele cinci rugăciuni zilnice.

— Citiți Coranul pentru ca urmașii voștri să fie binecuvântați.

— Temeți-vă de Dumnezeuul vostru.

— Fiți supuse soților voștri.

— Feriți-vă mințile de distragere.

— Fiți sclavele lor și ei vă vor fi prizonieri.

— Fiți pentru ei pământ, iar ei vor fi cerul vostru.

— Fiți pentru ei un câmp, iar ei vor fi ploaia voastră.

— Fiți pentru ei un pat, iar ei vor fi coliba voastră.

— Nu vă supărați.

— Nu disprețuiți un dar, nu îl dați înapoi.

— Nu vă enervați.

— Nu vorbiți mult.

— Nu vă împrăștiați.

— Nu implorați, nu cereți nimic.

— Fiți pudice.

— Fiți recunoscătoare.

— Fiți răbdătoare.

— Fiți discrete.

— Puneți-i în valoare ca să vă onoreze.

— Respectați-le familiile și supuneți-vă lor pentru ca ele să vă sprijine.

— Ajutați-vă soții.

— Păstrați-le averea.

— Păstrați-le demnitatea.

— Păstrați-le pofta de mâncare.

— Să nu moară niciodată de foame din cauza lenei voastre, a proastei dispoziții sau a mâncării prost gătite.

— Feriți-le vederea, auzul, mirosul.

— Ochii lor să nu se confrunte niciodată cu ceea ce e murdar în mâncarea sau casa voastră.

— Urechile lor să nu audă niciodată obscenități sau insulte ieșind din gurile voastre.

— Nasul lor să nu simtă niciodată ceea ce miroase urât în corpurile sau casele voastre, să nu respire decât parfum și tămâie.

Cuvintele sale îmi rămân gravate în minte. Simt cum mi se frânge inima când îmi dau seama că trăiesc coșmarul din ultimele zile.

Am sperat cu naivitate până în ultimul moment că un miracol mă va scuti de această încercare. O furie neputincioasă și mută mă sugrumă. Îmi vine să sparg totul, să țip, să urlu. Sora mea nu își mai poate stăpâni lacrimile și plânge în hohote. Se sufocă. Îi caut mâna și o strâng pentru a o consola. În fața suferinței ei, mă simt puternică, în ciuda durerii mele. Acum că mă despart de ea, Hindou îmi este mai dragă.

— Părinții voștri să nu știe niciodată ce este neplăcut în casele voastre, păstrați în secret conflictele conjugale, nu cultivați aversiunea între cele două familii pentru că vă veți împăca, în timp ce ura pe care o veți semăna va continua să existe, adaugă unchiul Hayatou.

După un moment de tăcere, tatăl meu continuă pe același ton serios și autoritar:

— Din acest moment, fiecare dintre voi aparține soțului ei și îi datorează o supunere totală, instaurată de către Allah. Fără permisiunea lui, nu aveți dreptul să ieșiți și nici să veniți la căpătâiul meu! Astfel și numai cu această condiție veți fi soții împlinite!

Unchiul Oumarou, care a păstrat tăcerea până în acel moment, adaugă:

— Amintiți-vă întotdeauna că pentru a fi plăcute soților voștri, la fiecare întâlnire, o femeie trebuie să se parfumeze cu cea mai prețioasă mireasmă a sa, să se îmbrace în cele mai frumoase haine, să poarte bijuteriile și podoabele sale – și multe altele! Paradisul unei femei se află la picioarele soțului ei.

Face o pauză, ca și cum ne-ar lăsa timp de reflecție, apoi se întoarce către fratele său mai mic și încheie:

— Hayatou, fă *do'a*⁵, spune rugăciunea. Fie ca Allah să le dea fericire, să le binecuvânteze noua casă cu mulți copii și să le dea *baraka*⁶. În sfârșit, fie ca Allah să acorde fiecărui tată fericirea de a-și căsători fiica!

— *Amine!* răspunde tatăl meu. Apoi se adresează mătușilor mele: Mergeți acum. Mașinile vă așteaptă.

Goggo Nenné mă împinge cu cotul. Cu o voce stinsă, îi mulțumesc tatălui meu, apoi unchilor mei. Spre surprinderea tuturor, Hindou se aruncă în lacrimi la picioarele tatălui nostru, uimit, și îl imploră:

⁵ Rugăciune.

⁶ Binecuvântare.

— Te rog, Baaba, ascultă-mă: nu vreau să mă căsătoresc cu el! Te rog, lasă-mă să rămân aici.

— Ce tot spui, Hindou?

— Nu-l iubesc pe Moubarak! spune ea plângând din ce în ce mai tare. Nu vreau să mă căsătoresc cu el.

Tatăl meu abia dacă îi aruncă o privire tinerei adolescente aplecate la picioarele lui. Se întoarce spre mine și ordonă cu calm:

— Duceți-vă! Fie ca Allah să vă dea fericirea.

Și asta a fost tot. Este singurul rămas-bun pe care îl primesc de la tatăl meu pe care probabil nu îl voi vedea decât peste un an – dacă totul decurge normal.

În acest moment, în ciuda distanței care a existat mereu între noi, aș fi vrut să îmi vorbească, să îmi spună că îi va fi dor de mine. Speram că mă va asigura de dragostea lui, că îmi va șopti că voi fi mereu fetița lui, că această casă va fi mereu a mea și că voi mai fi binevenită aici. Dar știu că acest lucru nu este posibil în viața reală. Nu suntem într-una dintre telenovelele importate care ne-au alimentat visurile de adolescente și nici în vreun roman de dragoste cu care ne-am delectat. Nu suntem nici primele, nici ultimele fete pe care tatăl meu și unchiul meu le vor căsători. Dimpotrivă, aceștia sunt mai degrabă fericiți că și-au făcut datoria fără să dea greș. Încă din copilăria noastră, așteaptă momentul în care vor putea în sfârșit să se elibereze de responsabilități, oferindu-ne fecioare unor alți bărbați.

Mătușile ne conduc spre ieșire. Femeile care ne așteaptă în curtea largă sunt atât de numeroase încât mâna mea se desprinde de cea a lui Hindou. Nu pot să îi spun nimic.

Mă conduc deja spre mașina care mă așteaptă în uralele mulțimii. Îi arunc o ultimă privire și o văd plângând, disperată. E împinsă fără milă în a doua mașină.

II

Pe tot parcursul drumului mă însoțesc, conform tradiției, niște strigăte de bucurie. Mercedesul negru de lux în care mă aflu deschide drumul, urmat de alte mașini, cu sirenele urlând. Coloana de mașini face turul orașului înainte de a intra pe o proprietate magnifică, strălucind de lumini multicolore. Sunetele tam-tamurilor, cântecele grioșilor amestecate cu strigătele de bucurie ale femeilor și copiilor entuziasmați, toate acestea creează o cacofonie incredibilă.

O oră mai târziu, cealaltă soție vine să îmi ureze bun venit. Mă uit la ea pe sub voal. Spre deosebire de ceea ce mi-am imaginat, nu este în vârstă. Are în jur de treizeci de ani, arată bine și este o femeie deosebit de frumoasă.

Mi-ar fi plăcut să devină aliata mea, însă felul în care se uită la mine îmi interzice acest lucru. Pare să mă urască înainte să mă cunoască. Și ea este înconjurată de femeile din familia ei care afișează zâmbete de curtoazie.

Cele două tabere se măsoară din priviri, se analizează într-un duel tăcut, în care se simte o ipocrizie mieroasă.

Cealaltă soție este îmbrăcată ca o mireasă. Are o haină strălucitoare, împletituri frumoase, mâinile și picioarele

ornate de tatuaje cu henna. Dar simt că face un efort uriaș pentru a-și păstra calmul. Pe buze i se citește un surâs lejer care nu ascunde tristețea din ochi. Se spune că ar fi căzut în depresie la aflarea veștii căsătoriei, că ar fi petrecut zile întregi plângând. Și-ar fi revenit fără îndoială datorită sprijinului familiei sale sau ar fi admis pur și simplu că nimeni și nimic nu-l puteau face pe soțul ei să renunțe la acest proiect de căsătorie, despre care întregul oraș vorbea.

Ochii ei mă inspectează și mă străpung. Privirile ni se întâlnesc. Iar ura pe care o citesc în ochii ei mă face să îi cobor pe ai mei.

Cumnata mea cea mai în vârstă, care este apreciată de celelalte femei, se adresează atunci celeilalte soții:

— Draga mea Safira, iată noua mireasă, *amariya*⁷ ta. Numele ei este Ramla. Este sora ta mai mică, mai tânără, fiica ta. Familia ei ți-o încredințează. Tu trebuie să o ajuți de acum înainte, dându-i sfaturi, arătându-i cum funcționează totul în casă. Tu ești prima soție, *daada-saaré*⁸. Și, după cum știi, *daada-saaré* este ghidul casei, cea care veghează asupra armoniei din gospodărie. *Daada-saaré*, vei fi și cea care suferă din casă. Îți vei păstra locul de *daada-saaré*, chiar dacă el se căsătorește cu alte zece. Așa că, într-un cuvânt, *munyal*, răbdare! Pentru că totul se află sub responsabilitatea ta. Ești stâlpul casei. Tu trebuie să faci eforturi, să fii rezistentă și împăciuitoare. Pentru asta,

⁷ Cealaltă soție.

⁸ Sora mai mare.

va trebui să ai mereu autocontrol, *munyal*. Tu, Safira, *daada-saaré*, *jiddere-saaré*⁹, mama, stăpâna gospodăriei și cea care suferă din casă! *Munyal, munyal...*

Apoi se întoarce spre mine:

— Ramla, tu ești acum sora mai mică a Safirei, fiica ei, iar ea este mama ta. Îi datorezi ascultare și respect. Te vei destăinui ei, îi vei cere sfatul, îi vei urma ordinele. Ești cea mai tânără. Nu vei lua inițiative legate de gestionarea casei fără sfatul lui *daada-saaré*. Ea este stăpâna casei. Tu nu ești decât sora ei mai mică. Ție îți revine treaba ingrătă. Ascultare absolută, răbdare în fața mâniei ei, respect! *Munyal, munyal...*

Ascultăm în liniște, mulțumindu-ne să dăm din cap în semn de acord. Apoi Safira pleacă, însoțită de familia ei. Nici ai mei nu mai rămân. În afară de femeile care, conform tradiției, au fost alese să mă însoțească în primele zile ale căsătoriei. Se instalează în noul meu apartament, aflat chiar vizavi de cel al celeilalte soții. Iar lui Goggo Nenné îi revine onoarea de a mă conduce în camera nupțială.

⁹ A doua mamă.